

Forsvarskommunene Midt-Troms

Forsvarskoordinator Midt-Troms

Ordfører Bardu kommune
Ordfører Målselv kommune
Ordfører Sørreisa kommune

Deres ref:

Vår ref
2022/003-1

Saksbehandler/-tlf.
Leif Petter Sommerseth/
+47 90535500

Dato
22 des 22

Innspill til Totalberedskapskommisjonen fra Bardu, Målselv og Sørreisa kommuner

Forsvarskoordinator for forsvarskommunene Bardu, Målselv og Sørreisa oversender med dette felles innspill til Totalberedskapskommisjonen fra Bardu, Målselv og Sørreisa kommuner.

Forsvarskommunene i Midt-Troms lever med og blant Forsvaret i Nord. Det skal vi også gjøre når kommisjonens arbeide er omgjort til planer som er gjennomført med effekt for Totalforsvaret. Kommisjonens arbeide ser frem i tid, vi rekapitulerer litt tilbake i tid.

Ved murens fall 9 november 1989 falt tilsynelatende Norges rasjonale for vårt Forsvar. Forsvarsdebatten ble preget av hvor man kunne kutte, effektivisere eller sentralisere. *Hvor mye forsvar kan vi få for denne summen Forsvarsjef?* Slik ble Forsvaret skaltet og valtet med, og beredskap var en tilnærmet ikke tilstedeværende faktor.

Nå er vi vekket fra den dype freden, og det evigvarende rasjonale om å forsvare landet står igjen tydelig for oss. Forsvarsevne ikke bare er Forsvaret, men også landet og samfunnet rundt, Totalforsvaret nevnes igjen med ærefrykt og stor tro på at det skal kunne løse alle problemer. Det er i dette bildet vi oppfatter totalberedskap i dag og i overskuelig fremtid.

Hvor starter vi så fra i dag, når vi skal se frem mot vår fremtidige totalberedskap?

En konsekvens av det økonomifokuserte Forsvaret er at støttestrukturen er fjernet fra Nord-Norge. Forsvaret opererer i Nord-Norge på samme måte som i Afghanistan eller Irak, alt hentes utenfra. Lite bestilles, kjøpes eller utvikles i Nord der Forsvaret opererer og skal forsvare landet.

Forsvarets behov dekkes gjennom landsdekkende, langt virkende og vidt favnende rammeavtaler. Det er blitt løsningen på alle Forsvarets problemer og behov, fundert på en ren økonomisk vurdering. Det betyr at det i all hovedsak kun er store landsdekkende leverandører som får

Postadresse	Besøksadresse	Telefon
Ole Reistads vei 37, 9325 Bardufoss	Ole Reistads vei 37, 9325 Bardufoss	+47 905 35 500
E-post: midt-troms@forsvarskoordinatoren.no	På oppdrag for forsvarskommunene Bardu, Målselv og Sørreisa	

leveranser til Forsvaret. Det finnes ingen slike leverandører med forretningsadresse i Nord-Norge, her er kun små og mellomstore bedriftene. Derfor er denne tilnærmingen ødeleggende og gjør alle gode intensjoner om utvikling i Nord og samarbeide på tvers av sektorer i Nord-Norge til rene illusjoner. Totalberedskap synes er pr utløpet av 2022 ikke en viktig del av Forsvarets daglige tenkning ift sin drift i Nord-Norge.

Dermed er det heller ingen som får bygget kompetanse eller kapasitet til å støtte Forsvaret eller bygge totalberedskap i landsdelen. Det er effekten av politikk der effektivisering, sentralisering, modernisering kun måles i penger, der det ikke settes krav til operativ evne, operativ effekt eller totalberedskap. Det kan ikke fortsette! Det er ikke bærekraftig!

Sammensatte trusler med bredere og mer sammensatte virkemidler, utvisking av skillet krig og fred, sivilt og militært samarbeide, samfunnssikkerhet og statssikkerhet er ord i kommisjonens mandat. Vi lever disse ordene hver dag og ser frem til at de får tre frem i vurderingene rundt fremtidens totalberedskap.

Totalberedskap og forsvarsevne er mer enn hvor mye det koster, det er hvordan den bygges, av hvem og hvor den skal virke. Forsvarets og samfunnens utvikling er uvergelig bundet sammen i en beredskapssammenheng. Det har erfaring med krig vist Nord-Norge for ikke lenge siden. Det var når dette samarbeidet fungerte at vi vant. Vi ønsker og har behov for et Forsvar og en totalberedskap som er for Norge og med oss i striden. I dette ligger i Totalberedskapskommisjonens virke!

Forsvarskommunenes syn på utviklingen av Forsvaret er levert Forsvarskommisjonen og berøres ikke i full bredde i vårt innspill til totalberedskapskommisjonen. Noen forhold er imidlertid allmenngyldige for både den rent militære kapasitetsbygging og utvikling som for utvikling av totalberedskapen.

Dette gjelder for innovasjon og kompetanse rundt Forsvarets operative virke. Det er her i Forsvaret største klasserom erfaring vinnes, og læring skjer. I dag fraktes denne lærdom bort og forvaltes et annet sted for å kunne utvikles, det synes merkelig. Ved nyanskaffelser av nytt materiell synes det ikke å være krav om at vedlikehold, utvikling eller operativ støtte til bruken av disse kampkjøretøyene skal skje i Nord. Hvorfor ikke bruke Statens myndighet til å sette nettopp slike krav ifm anskaffelser og å bidra til at innovasjon skjer og kompetanse bygges der Forsvaret virker hver dag?

Det vil kunne bidra til at unge mennesker med kompetanse ser at de kan bruke sitt talent også i Nord-Norge, der Forsvaret er og skal være også i fremtiden. Dette kan bidra til å rekruttere og beholde folk i arbeide og utvikling i omlandet til de militære avdelinger. Likeså vil vi jobbe sammen med Forsvaret for å gjøre vårt til at personellet blir i Forsvaret. Beholde-perspektivet er et felles område for både Forsvaret og samfunnene rundt.

Tillitsreformen i offentlig sektor er et av regjeringens viktigste prosjekter. Målet er å gi bedre tjenester til rett tid. For Forsvaret bør dette bety at den fragmenterte planleggingen av EBA, personell og materiell sees i sammenheng. Personell må være ferdig utdannet og EBA klar når nytt materiell leveres. Det er for sjelden tilfellet i dag.

Vi i Midt-Troms og i Nord-Norge ser frem til Finland og Sveriges inntreden i NATO, det kan bli en trygghet og berikelse. Vår erfaring som NATOs flanke i Nord fra 1949 må brukes til å ta en

lederrolle overfor Finland og Sverige i opplæring av operativt personell og tekniske løsninger. Det vil sikre interoperabilitet og utvikling av fellesoperasjoner i Arktis.

Vi er realister og vet derfor at enhver først må skikke sitt eget hus og stiller med de beste en har før naboen fullt ut kan støttes. Det må ligge til grunn for forsvarstenkningen og beredskapstenkningen også etter at Sverige og Finland er medlemmer av NATO. Vi kan ikke forvente at de skal ta over byrden av å Forsvare Norge hvis vi selv ikke gjør vår del. I dette må også totalberedskap bygges i landsdelen!

Oppsummert,

Forsvaret i 2030-2040 vil fortsatt være i Nord, la oss bli forsvart og la oss i Nord få bidra i utviklingen, til Forsvaret og til at det bor Folk i Nord.

I dette ligger en forventning til utvikling av Forsvaret og til utvikling av en totalberedskap som bidrar i både fred, krise og krig. Godt fundert i Nord-Norge slik at beredskap ikke i for stor grad er avhengig av at den skal tilføres landsdelen ved behov.

Just in time fungerer ikke som organisasjonsmodell for totalberedskap.

Folk er beredskap, både for Norge og det norske Forsvaret.

---- tekst slutt ----

Med hilsen

Leif Petter Sommerseth
Forsvarskoordinator Midt-Troms

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur